

**2021–2030 METŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJOS VALSTYBĖS
SKAITMENINIMO PLĖTROS PROGRAMOS PROJEKTO
DERINIMO PAŽYMA**

Institucijų pastabos, susijusios su 1 priežastimi „Nefektyvus valstybės informacinių išteklių valdymas“

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie priimtas ir nepriimtas (nurodyti motyvus) pastabas ir pasiūlymus
Sveikatos apsaugos ministerijos 2021-05-25 raštas Nr. 10-3245	<p>Nėra numatyta, kokių priemonių bus imtasi siekiant užtikrinti valstybės informacinių išteklių efektyvų valdymą, nurodoma, tik kad „būtina siekti, kad valstybės informacinių išteklių valdymas būtų kuo efektyvesnis“. Siūlome patikslinti, kaip bus vertinamas efektyvumas ir kokia yra siektina reikšmė.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pagal strateginio valdymo metodiką detalus pažangos priemonės „Skatinti efektyvų valstybės informacinių išteklių valdymą“ planavimas bus vykdomas antrame etape. Siūlomas vertinimo kriterijus – „Valstybės institucijų, gaunančių konsoliduotų informacinių technologijų paslaugas, dalis, proc.“ pasirinktas, nes jį galima matuoti kasmet. Be to, jis tiesiogiai koreliuoja su VII valdymo efektyvumu, nes išteklių palaikymas ir vystymas ilgalaikėje perspektyvoje valstybei kainuos pigiau, bus užtikrintas sistemų integralumas ir savalaikis modernizavimas. Detalesni rodikliai, tokie, kaip R/IS modernizavimo skaičius yra vertinimo rodikliai bus naudojami žemesnio lygmens pažangos priemonių veiksmų įgyvendinimo vertinimui. Atlikus kitų šalių analizę, apibendrinančių rodiklių, kuriais būtų galima vertinti VII valdymo efektyvumą kasmet nėra.</p>
	<p>Taip pat būtina numatyti priemones, reikalingas priimti sprendimus, kad informacinės sistemos (IS) nebūtų plėtojamos chaotiškai ir kad jų plėtojimas atitiktų valstybės poreikius.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pagal strateginio valdymo metodiką detalus pažangos priemonės „Skatinti efektyvų valstybės informacinių išteklių valdymą“ planavimas bus vykdomas antrame etape.</p>

	<p>Nurodyta, kad uždavinys 1.6 „Skatinti valstybės skaitmeninimą“, neapima kibernetinio saugumo, tačiau pagrindimo dokumente viena iš priežasčių yra: „Neužtikrinamas tinkamas valstybės informacinių išteklių kibernetinio saugumo lygis“. Todėl nėra aišku, kokia apimtimi bus plėtojamos priemonės susijusios su kibernetiniu saugumu, siekiant užtikrinti tinkamą valstybės informacinių išteklių kibernetinio saugumo lygį, kas prisidėtų prie efektyvaus valstybės informacinių išteklių valdymo.</p> <p>Taip pat Plėtos programoje konstatuojama, kad konsolidavimo procesas vyksta vangiai, tačiau dokumente nėra numatyta kokių priemonių bus imtasi, kad procesas vyktų sklandžiau, koks rezultatas tenkintinas ir ar apskritai bus šios veiklos tęstinumas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Vadovaujantis Strateginio valdymo metodikos 78 punktu ir atsižvelgiant į tai, kad kibernetinio saugumo klausimai yra KAM kompetencija, PP yra nurodyta, kad šią priežastį pagal savo veiklos sritį turėtų spręsti KAM savo PP ir pateikta nuoroda į KAM PP.</p>
<p>Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2021-05-25 raštas Nr. (10.16Mr-48)SD-2560</p>	<p>8. <...> Siūlome priežastį Nr. 1.1 „Valstybės informaciniai ištekliai plėtojami chaotiškai“ papildyti duomenimis apie institucijų IT sistemų brandos lygio skirtumus bei priemonių rinkinyje numatyti priemonę šioms netolygumams tarp institucijų mažinti. Taip pat siūlome kaip vieną iš problemos Nr. 3 „Įrankių ir technologinių sprendimų, kurių dėka paslaugos būtų inovatyvios ir saugios, trūkumas“ įvardyti „viešojo sektoriaus institucijų IT sistemų sąsają, leidžiančių viešąsias ir administracines paslaugas teikti „vieno langelio“ principu, trūkumas“ bei numatyti priemonę šiai priežastčiai pašalinti. <...> taip pat siūloma papildyti pagrindimą, nurodant, jog registru ir IT sistemų sąveikumo trūkumas taip pat užkerta kelią integruotam viešųjų ar administracinių paslaugų teikimui, vadovaujantis „vieno langelio“ principu, bei neleidžia pasiekti aukštesnio automatizacijos lygio paslaugų teikime.</p> <p>10. Problemos priežastį „Nefektyvus valstybės informacinių išteklių valdymas“ siūlytina papildyti aktualia problema, kad atskiros sistemos /</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>PP yra numatyta horizontali priemonė „Skaidos ir bendradarbiavimo skaitmeninimo temomis trūkumas“ ir nurodyta, kad ji bus sprendžiama „įgyvendinant visas aukščiau išvardintas pažangos priemones.“ Pvz., įgyvendinant PP priemonę „Skatinti efektyvų valstybės informacinių išteklių valdymą“ bus siekiama ne tik tiesioginio rezultato – institucijų konsolidavimo, bet ir taikomi glaudesni bendradarbiavimo metodai, informacijos sklaida, kas spęs ir konsolidavimo proceso sklandumo trūkumą.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Nurodyti konkretūs statistinių duomenų dėl IT sistemų brandos lygio negalime, nes Lietuvoje nėra konkrečiai pasirinkta, koks standartas turi būti taikoma ITIL, COBIT ar pan. Ekspertiniu EIM ir VK vertinimu, nepriklausomai nuo pasirinkto standarto, Lietuvos IT sistemų brandos lygis nepakankamas.</p> <p>Dėl siūlomų PP priemonių, pažymėtina, kad kadangi šiai dienai nėra žinomi projektai, kurie bus finansuojami šios reformos lėšomis, PP yra numatytos bendro pobūdžio priemonių formulės. Taip pat paminėtina, kad projektus prioriteto tvarka atrinkinės kompetencijų centras ir tik tuometi bus aiškūs konkretūs projektai.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Problemos priežastys jau nurodytos (žr. PP problemų</p>

Krašto apsaugos ministerijos 2021-05-21 raštas Nr. 12-01-925	<p>duomenų registrai renka panašius duomenis, kurie yra nesuderinti tarpusavyje (pvz., apie vaikus, patyrusius smurtą) arba fragmentiški, vertinami pagal skirtingus kriterijus ar skirtingai interpretuojami, dėl ko Lietuvoje trūksta nuoseklių, tikslių ir patikimų duomenų, statistinių rodiklių, kurie leistų daryti įrodymais pagrįstus sprendimus. Atitinkamai, prie priemonių reikėtų įvertinti galimybes šalinti šį iššūkį.</p> <p>4. <...> nėra akcentuojama, jog norint užtikrinti, kad kibernetinė sauga kuriant ir eksploatuojant valstybės informacinius išteklius (toliau – VII) būtų suvokiama kaip vienas iš esminių valstybės skaitmeninio komponentų, o ne papildoma sritis, turi būti ne tik kuriamos ir taikomos reikalingos kibernetinio saugumo administracinės, organizacinės ir techninės priemonės, bet ir užtikrinamas jų adekvatus finansavimas. Atsižvelgdami į tai, siūlome Programos projekto atitinkamos priežasties pagrindimą papildyti informacija, jog plėtojant valstybės skaitmeninio iniciatyvas nėra nuosekliai numatoma lėšų kibernetinio saugumo administracinėms, organizacinėms ir techninėms priemonėms kurti ar tobulinti, nors pagal gerąją praktiką jos turėtų sudaryti ne mažiau kaip 10 proc. nuo kiekvienos spręstinos problemos išlaidų sumos.</p>	medi)
	<p>5. <...>, siūlome papildyti Programos projekto priežasties Nr. 1 „Neefektyvus valstybės informacinių išteklių valdymas“ priemonių rinkinį šiomis papildomomis priemonėmis:</p> <p>5.1. kelti valstybės institucijų informacinių išteklių valdymo brandą, atsižvelgiant į tarptautinius standartus ir gerąją praktiką (pvz., ISO/IEC 38500, ISO 20000 ISO 27000, TOGAF, COBIT, ITIL);</p> <p>5.2. modernizuoti valstybės informacinių sistemų ir registrų architektūrą, pritaikant ją sistemų ir registrų tarpusavio integracijai.</p> <p>9. Atkreipiamė dėmesį, kad Programos projekto III skyriuje „Pažangos priemonių rinkinys“ kiekvienai nurodytai pažangos priemonei</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Dėl kibernetinio saugumo akcentavimo ir tarpinstitucinio susitarimo įtvirtinimo, pažymėtina, kad Vyriausybei priėmus sprendimą, kad skaitmenizavimas lieka decentralizuotas, bei vadovaujantis šiuo metu galiojančiais strateginio planavimo principais, Ekonomikos ir inovacijų ministerija savo PP gali numatyti tik savo veiklos srities priemones. Kadangi kibernetinis saugumas yra KAM veiklos sritis, kibernetinio saugumo įtaką valstybės skaitmeninimui ir tam reikalingos priemonės turėtų būti nustatytos KAM plėtos programoje ar kituose KAM strateginio planavimo dokumentuose.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad siekiant įtvirtinti tarpinstitucinio susitarimo rezultata, kuris atspindėtų holistinį požiūrį į valstybės skaitmenizavimo ir valstybės kibernetinio saugumo užtikrinimo sąsajas susitarimą, turi būti įvertintos tiek EIM PP, tiek KAM parengta plėtos programa, susijusi su kibernetiniu saugumu.</p>
	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pagal strateginio valdymo metodiką detalus pažangos priemonių planavimas bus vykdomas antrame etape.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pasirinktas vertinimo kriterijus – „Valstybės institucijų</p>

	<p>atitinkamai priskirti tik vienas ar keli jos rezultato rodikliai, kurie tik iš dalies leidžia įvertinti kai kurių priemonių veiksmingumą. Pavyzdžiui, priemonė „Skatinti efektyvų valstybės informacinių išteklių valdymą“ stebėti numatytas vienintelis rodiklis „Valstybės institucijų, gaunančių konsoliduotą informacinių technologijų paslaugas, dalis, vnt.“ neleidžia išsamiai įvertinti, ar bus pašalintos priežastys: „1. Neefektyvus valstybės informacinių išteklių valdymas“ ir „1.2. Neužtikrinamas valstybės informacinių sistemų ir registrų sąveikumas“.</p>	<p>gaunančių konsoliduotą informacinių technologijų paslaugas, dalis, proc.“, nes ji galima matuoti kasmet. Be to, jis tiesiogiai koreliuoja su VII valdymo efektyvumu, nes išteklių palaikymas ir vystymas ilgalaikėje perspektyvoje valstybei kainuos pigiau, bus užtikrintas sistemų integralumas ir savalaikis modernizavimas. Detalesni rodikliai, tokie, kaip R/IS modernizavimo skaičius yra vertinimo rodikliai bus naudojami žemesnio lygmens pažangos priemonių veiksmų įgyvendinimo vertinimui. Atlikus kitų šalių analizę, apibendrinančių rodiklių, kuriais būtų galima vertinti VII valdymo efektyvumą kasmet nėra.</p>
--	---	---

Institucijų pastabos, susijusios su 2 priežastimi „Ribotas viešojo sektoriaus duomenų prieinamumas / sklaida ir pakartotinio jų panaudojimo igalvinimas“

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie priimtą ir nepriimtą (nurodyti motyvus) pastabas ir pasiūlymus
Sveikatos apsaugos ministerijos 2021-05-25 raštas Nr. 10-3245	<p>Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija planuoja įgyvendinti sveikatos sistemos skaitmenizavimo priemones<...> Numatytos priemonės glaudžiai siejasi su Plėtos programos pagrindime numatytomis priemonėmis, todėl pasigendama tarpinstitucinio bendradarbiavimo, t. y. kitų institucijų įtraukimo į Plėtos programos įgyvendinimą<...>.</p>	<p>Neatsižvelgta. Prie PP įgyvendinimo priemonių skiltyje „Dalyvaujančios institucijos“ prie priemonės „Skatinti efektyvų valstybės informacinių išteklių valdymą“, „Skatinti duomenų prieinamumą ir pakartotinį panaudojimą“, „Kurti technologinius sprendimus ir įrankius, leidžiančius saugiai naudotis paslaugomis“ numatyta, kad dalyvaus visos valstybės institucijos, todėl mūsų nuomone, įgyvendinant PP priemones, bus užtikrinamas pakankamas tarp institucinis bendradarbiavimas.</p>
	<p>Dėl priemonės „skatinti duomenų prieinamumą ir pakartotinį jų naudojimą“ siūlome aiškiai nustatyti ribas tarp duomenų atvėrimo<...> ir duomenų pakartotinio naudojimo<...>. Kaip pažangos priemonės rezultato rodiklis yra nustatytas „duomenų atvėrimo brandos reitingas“, tai apimtų tik atvirus duomenis, tačiau ne</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Duomenų atvėrimas yra vienas iš būdų, sprendžiant PP priežastį „Ribotas viešojo sektoriaus duomenų prieinamumas / sklaida ir pakartotinio naudojimo igalvinimas“, tai yra duomenų atvėrimas nėra savitiksliis.</p>

Socialinės ir apsaugos darbo ministerijos 2021-05-25 raštas Nr. (10.16Mr-48)SD-2560	<p>pakartotinio duomenų naudojimo sritį. Siūloma nustatyti universalų tikslą, priemones, koordinuojančią instituciją dėl duomenų atvėrimo ir atskirti pakartotinio naudojimo organizavimą ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą atskirų sektorių duomenimis<...>. Problemų-priežasčių medyje 2 dalyje „Ribotas viešo sektoriaus duomenų prieinamumas / sklaida ir pakartotinio naudojimo įgalinimas“ siūlome taikyti aukščiau pateiktas pastabas atskiriant duomenų atvėrimą ir pakartotinį neatvirų duomenų naudojimą. Atvirų duomenų vertė mokslui ir verslui yra mažesnė, be to, ne visi duomenys gali būti atverti, pavyzdžiui, didelė dalis sveikatos duomenų.</p> <p>Manytina, kad viešojo sektoriaus suinteresuotumo stoką dalintis duomenimis lemia ne požiūris, o objektyvūs kriterijai, tokie kaip resursų (žmogiškųjų, finansinių, technologinių) ribotumas, taip pat žinių, kompetencijų trūkumai, teisinės ir organizacinės priežastys bei lyderystės ir universalų, aiškių elgesio standartų nebuvimas tiek atveriant duomenis, tiek ruošiant juos pakartotiniam naudojimui.</p> <p>13. <...> rekomenduojama problematika papildyti lygybės duomenų (angl. <i>equality data</i>) problematika – t. y. per maža statistinių duomenų segregacija pagal galimus diskriminacijos pagrindus (pvz., lytis, amžius, tautybė, negalia ir kita) <...>.</p> <p>19. Siūloma Programos III skyriuje „Pažangos priemonių rinkinys“ priemonėse „Skatinti duomenų prieinamumą ir pakartotinių panaudojimą“, „Kurti technologinius sprendimus ir įrankius, leidžiančius saugiai naudotis paslaugomis“, „Didinti socialiai pažeidžiamų grupių skaitmeninius įgūdžius“, 5 ir 6 lentelės stulpeliuose įrašyti „NVO“.</p> <p>6. <...> siūlome planuojant atverti valstybės duomenis aiškiai nustatyti, kad Saugiojo tinklo naudotojų duomenų nuasmeninimo vieta, pirminių ir nuasmenintų duomenų rinkinių, jų metaduomenų ir išteklių identifikatorių laikymo vieta negali būti užsienio valstybės teritorijoje, o kitų valstybės duomenų nuasmeninimo vieta, pirminių ir nuasmenintų duomenų rinkinių, jų metaduomenų ir išteklių identifikatorių, kurie laikomi ne valstybės duomenų centruose, laikymo vieta yra Europos Sąjungos ar NATO valstybėse narėse, kuriose taikomos ES Bendrojo duomenų apsaugos reglamento</p>	<p>Kad tai būtų aiškiau suprantama patikslintas pagrindimas ir problemų medis (patikslinant 2.2 priežastį ir papildant 2.2.2 priežastimi. Tačiau 2.2.2 priežastis iš esmės bus sprendžiama per 1 problemos priežastį).</p>
	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Mūsų nuomone, visi šie kriterijai vienaip ar kitaip jau yra atspindėti PP pagrindime, ir papildomai jų aprašinėti nereikia.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Mūsų nuomone, visi šie kriterijai vienaip ar kitaip jau yra atspindėti PP pagrindime, ir papildomai jų aprašinėti nereikia.</p>
Krašto apsaugos ministerijos 2021-05-21 raštas Nr. 12-01-925	<p>13. <...> rekomenduojama problematika papildyti lygybės duomenų (angl. <i>equality data</i>) problematika – t. y. per maža statistinių duomenų segregacija pagal galimus diskriminacijos pagrindus (pvz., lytis, amžius, tautybė, negalia ir kita) <...>.</p> <p>19. Siūloma Programos III skyriuje „Pažangos priemonių rinkinys“ priemonėse „Skatinti duomenų prieinamumą ir pakartotinių panaudojimą“, „Kurti technologinius sprendimus ir įrankius, leidžiančius saugiai naudotis paslaugomis“, „Didinti socialiai pažeidžiamų grupių skaitmeninius įgūdžius“, 5 ir 6 lentelės stulpeliuose įrašyti „NVO“.</p> <p>6. <...> siūlome planuojant atverti valstybės duomenis aiškiai nustatyti, kad Saugiojo tinklo naudotojų duomenų nuasmeninimo vieta, pirminių ir nuasmenintų duomenų rinkinių, jų metaduomenų ir išteklių identifikatorių laikymo vieta negali būti užsienio valstybės teritorijoje, o kitų valstybės duomenų nuasmeninimo vieta, pirminių ir nuasmenintų duomenų rinkinių, jų metaduomenų ir išteklių identifikatorių, kurie laikomi ne valstybės duomenų centruose, laikymo vieta yra Europos Sąjungos ar NATO valstybėse narėse, kuriose taikomos ES Bendrojo duomenų apsaugos reglamento</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>PP kalbama bendrai apie duomenų atvėrimo ir pakartotinio jų panaudojimo didinimą. Jų nepakankamumas nesusijęs su lytimi, amžiumi, tautybe, negalia ir kita.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>NVO tiesiogiai neįgyvendins minimos priemonės, jie tik bus įgyvendintų projektų rezultatų/sprendimų naudotojai.</p>
	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Manytina, kad PP nėra tas dokumentas, kuriame turėtų būti nustatoma pirminių ir nuasmenintų duomenų rinkinių, jų metaduomenų ir išteklių identifikatorių laikymo vieta. Siūlytume pagalvoti šią problematiką išryšinti kibernetinio saugumo PP.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Manytina, kad PP nėra tas dokumentas, kuriame turėtų būti nustatoma pirminių ir nuasmenintų duomenų rinkinių, jų metaduomenų ir išteklių identifikatorių laikymo vieta. Siūlytume pagalvoti šią problematiką išryšinti kibernetinio saugumo PP.</p>

	nuostatos.
--	------------

Institucijų pastabos, susijusios su 3 priežastimi „Frankių ir technologinių sprendimų, kurių dėka paslaugos būtų inovatyvios ir saugios, trūkumas“

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie priimtas ir nepriimtas (nurodyti motyvus) pastabas ir pasiūlymus
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2021-05-25 raštas Nr. (10.16Mr-48)SD-2560	14. Atsižvelgiant į tai, kad Programoje minimas dirbtinis intelektas, atkreiptinas dėmesys, kad diegiant ir kuriant dirbtinį intelektą, būtina atsižvelgti į kūrėjų išankstines nuostatas, kurios gali lemti dirbtinio intelekto šališkumą. Šalia dirbtinio intelekto plėtos priemonių turėtų būti numatomos ir lygių galimybių bei lyčių lygybės tikslinės priemonės.	Neatsižvelgta Pagal strateginio valdymo metodiką detalus pažangos priemonių planavimas bus vykdomas antrame etape.
Krašto apsaugos ministerijos 2021-05-21 raštas Nr. 12-01-925	<...> Siūlome rodiklio formuluoč „Modernizuotų e. paslaugų dalis, palyginti su visomis e. paslaugomis, proc.“, apibrėžiant ar pateikiant nuorodas į dokumentus, kuriuose nustatyti kriterijai, leidžiantys įvertinti, kas yra „modernizuota e. paslauga“ ir „modernizuotos e. paslaugos“ lygis. Taip pat siūloma numatyti papildomus rodiklius, kurie leistų išsamiau įvertinti, ar yra pašalintos / sumažėjusios šią priemonę nustatyti skatinusios priežastys <...>	Neatsižvelgta Rodiklio „Modernizuotų e. paslaugų dalis, palyginti su visomis e. paslaugomis, proc.“ formuluoč yra įtvirtinta LRV priemonių plane, todėl paliekama dabartinė formuluoč. Dėl papildomų rodiklių įtraukimo bus sprendžiama rengiant priemones antrame etape.
Vidaus reikalų ministerijos 2021-06-01 raštas Nr. 1D-3121	6. Remiantis VRM turimais 2020 m. duomenimis, 42,02 proc. viešųjų ir administracinių paslaugų buvo teikiamos elektroniniu būdu. Siūlome patikslinti. 8. Siūloma tikslinti Programos pagrindimo 3.3 papunktyje nurodytą problemą „kvalifikuoto elektroninio parašo panaudojimo galimybių trūkumas dažnai nesudaro galimybių gauti e. paslaugų“, <...> nes esminė menko kvalifikuoto elektroninio parašo taikymo priežastis yra žinių apie konkrečias kvalifikuoto elektroninio parašo panaudojimo galimybes, gaunant e. paslaugas, trūkumas. Taip pat manome, kad reikia suvienodinti sąvokas „elektroninis parašas“ ir „kvalifikuotas	Neatsižvelgta. Statistiniai rodikliai dažniausiai yra pateikiami sveikais skaičiais, todėl laikydamiesi nuoseklumo, manome, kad PP pakanka nurodyti tokio tikslumo rodiklio reikšmę. Atsižvelgta iš dalies. Suvienodinti sąvokų „elektroninis parašas“ ir „kvalifikuotas elektroninis parašas“ negalima, nes jie nėra tapatūs.

	elektroninis parašas
--	----------------------

Institucijų pastabos, susijusios su 4 priežastimi „Visuomenės skaitmeninių kompetencijų trūkumas“

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie priimtą ir nepriimtą (nurodyti motyvus) pastabas ir pasiūlymus
Sveikatos apsaugos ministerijos 2021-05-25 raštas Nr. 10-3245, Nacionalinė skaitmeninė koalicija (NSK) pastabos pateiktos darbi tvarka)	Plėtos programos pagrindime nurodyta 4 priežastis „Visuomenės skaitmeninių kompetencijų trūkumas“, nepakankamai atspindi visuomenės (verslo sektorių, sveikatos priežiūros specialistų) skaitmeninių įgūdžių trūkumą. <...>. Todėl skaitmeninių kompetencijų ugdymas (kvalifikacijos kėlimas, mokymasis visą gyvenimą) turėtų būti tinkamai integruotas ir į sveikatos sistemą.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad PP problemų medyje identifiкуotos dvi subpriežastys – „Socialiai pažeidžiamoms grupėms trūksta skaitmeninių įgūdžių“ ir „Skaitmeninių kompetencijų ugdymas tinkamai neintegruotas į švietimo sistemą ir kvalifikacijas“. Antra subpriežastis sprendžiama per ŠMSM ir SADM PP.</p>
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2021-05-25 raštas Nr. (10.16)Mr-48)SD-2560	<p>1. Prašome pateikti EIM poziciją, kurios konkrečios SADM plėtos programų priemonės prisidės prie socialiai pažeidžiamų asmenų skaitmeninių įgūdžių tobulinimo. Be to, aprašant visuomenės skaitmeninių įgūdžių trūkumą, akcentuojami vyresnio amžiaus žmonės, kaimiškų vietovių gyventojai, tačiau priemonių rinkinyje nurodyta, kad ši priemonė prisidės prie NPP 2.6 uždavinio „Plėtoti neigaliesiems tinkamą aplinką visose gyvenimo srityse“ įgyvendinimo. Dėl šios priežasties nėra aiškios šios priemonės tikslinės grupės, taip pat sąajos su SADM plėtos programomis.</p> <p>22. Konkreti priemonė, nurodyta SADM plėtos programoje 2.6 „Plėtoti neigaliesiems tinkamą aplinką visose gyvenimo srityse.“ Rodiklis – „Gyventojų, nesinaudojančių internetu dalis“. SADM plėtos programos tikslas nėra padidinti gyventojų, besinaudojančių internetu, skaičių. Šios programos paskirtis – sudaryti tinkamas</p>	<p>Pateikiami paaiškinimai:</p> <p>Mūsų nuomone, SADM priemonė 2.6 „Plėtoti neigaliesiems tinkamą aplinką visose gyvenimo srityse“, prisidės ir prie neigaliųjų skaitmeninių įgūdžių gerinimo (skaitmeniniai įgūdžiai – viena iš neigaliųjų savarankiškumo didinimo sąlygų). EIM iš savo pusės labiau orientuojasi, kad būtų sukurti irankiai ir IT sprendimai, kurie palengvintų prieigą visiems šalies gyventojams (įskaitant visas socialiai pažeidžiamų asmenų grupes).</p> <p>Pagal strateginio valdymo metodiką detalus pažangos priemonių planavimas bus vykdomas antrame etape.</p>

SADM, KAM, NSK	<p>sąlygas neigaliams asmenims gauti jiems priklausančias paslaugas ir tokiu būdu didinti jų savarankiškumą. Pasigendama konkrečių priemonių, kurios užtikrintų visų tikslinių grupių įtraukimą (jaunimo, vyresnio amžiaus asmenų, socialinėje atskirtyje esančių asmenų ir kt.). Siūlytina numatyti konkrečias priemones, kurios padėtų pasiekti nurodytą rodiklį.</p> <p>2. <...> Papildomai atkreipiamė dėmesį, jog Programoje ir 2014 – 2020 m. Lietuvos Respublikos skaitmeninėje darbotvarkėje numatyto rezultato rodiklio „gyventojų, nesinaudojančių internetu dalis, proc.“ siektinos reikšmės tiek 2030 metams, tiek ir 2020 metams sutampa (t. y. abiejose programose numatytos siektinos reikšmės lygios 10 proc.). Siūlome apsvarstyti galimybę Programoje numatyti ambicingesnius siektinus rezultatus 2030 metams.</p> <p>6. Vertinant problemą „Socialiai pažeidžiamoms grupėms trūksta skaitmeninių įgūdžių“ manytina, kad ji analizuojama nepakankamai išsamiai ir giliai, nes pažeidžiamų grupių skaitmeninių įgūdžių trūkumas yra ne problemos priežastis, o kitų priežasčių pasekmė, pvz., ribotų galimybių naudotis skaitmeninėmis technologijomis, skurdu, kuris apriboja galimybes įsigyti ir turėti skaitmenines technologijas, prastesniu / labiau ribotu dalyvavimu švietimo sistemoje, ribotomis galimybėmis dalyvauti papildomoje veikloje (kaip pvz., neformalus ugdymasis) ir pan. <...></p> <p>7. Siūlytina atskirai įvertinti labiau pažeidžiamų vaikų galimybes naudotis informacinėmis technologijomis, vaikų ir jaunų žmonių saugumo informacinėje / skaitmeninėje erdvėje užtikrinimas, ir numatyti priemones spręsti problemas dėl labiau pažeidžiamų vaikų ribotų galimybių bei įgūdžių naudotis tokiomis technologijomis, ypačiai sudėtingomis sąlygomis (kaip ekstremali situacija, karantinas).</p> <p><...> priemonėi „Didinti socialiai pažeidžiamų grupių skaitmeninius įgūdžius“ numatomi rezultato rodikliai yra orientuoti į plačiąją visuomenę (rodikliai: „Gyventojų, nesinaudojančių internetu dalis“ ir „Gyventojų, kurie nuolat naudojami internetu, dalis“) ir</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad rengiant 2014 – 2020 m. Lietuvos Respublikos skaitmeninę darbotvarkę, rodiklių reikšmės buvo planuojamos beveik 10 m. į priekį, ir ne visas jas pavyko pasiekti. Todėl rengiant naują PP buvo atsižvelgiama atsižvelgėme į faktinę rodiklio reikšmę (2020 m. reikšmė – 16,9 proc.) ir rodiklio kitimo tendencijas.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Papildytas PP pagrindimas. Pažymėtina, kad PP medyje gilesnės priežasties „Soc. pažeidžiamoms grupėms trūksta skaitmeninių įgūdžių“ priežastys ir yra nurodytos ribotos finansinės ir techninės galimybės.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Vaikų saugumas internete yra ŠMSM kompetencija, šios problemos turėtų būti sprendžiamos ŠMSM plėtos programose.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>PP nėra nukreipta į tiesioginį skurdo mažinimą, todėl negali prisidėti prie interneto prieigos didinimo fiziniams asmenims.</p>
-------------------	--	---

	nematus rezultato pokyčių tikslinėje grupėje, t. y. socialiai pažeidžiamų asmenų grupėje. Siūlome suformuluoti tikslesnius rodiklius, kurie matuotų tikslinės grupės skaitmeninius išgūdžius. <...> siūlome Programos priemonės rezultatų rodiklius papildyti šiuo rodikliu: „skurdo riziką ar socialinę atskirtį patiriančių asmenų, turinčių interneto prieigą namuose, dalis (proc.)“
NSK (pastabos pateiktos darbo tvarka)	Vadovaujantis šios programos pagrindimu siūlome pridėti socialiai pažeidžiamų grupių sąrašą: neigalieji, kaimo gyventojai, 55 +, gyventojai, turintys mažesnes pajamas, niekur nedirbantis ir nesimokantis jaunimas, bedarbiai
	4.2 punktui nėra numatytų priemonių. Siūlome moterų įtraukimą į IRT skatinančias iniciatyvas. Būtina įtraukti visų Lietuvos gyventojų išgūdžių trūkumo priemones. Ar yra laikoma, kad visi Lietuvos gyventojai turi pakankamą skaitmeninių žinių lygį, ar laikoma, kad visi Lietuvos gyventojai yra socialiai pažeidžiami?

Bendros institucijų pastabos

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie priimtas ir nepriimtas (nurodyti motyvus) pastabas ir pasiūlymus
Sveikatos apsaugos ministerijos 2021-05-25 raštas Nr. 10-3245	Plėtos programos pagrindimo dokumente įvardijamos problemos, tačiau nėra nurodomos numatomų priemonių kryptys ar bent jau trumpa informacija, kaip bus sprendžiama, numatant kur reikalingi organizaciniai pokyčiai, kur infrastruktūros, kokie siektini rezultatai	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad PP parengta vadovaujantis Strateginio valdymo metodika, kurios 69 ir 70 punktuose yra nurodyti reikalavimai kas turi būti parašyta PP. Taip pat derinant PP projektą darbo tvarka su FM, buvo sutarta, kad PP tekstas turi būti pateiktas struktūruotai ir glaustai.
Socialinės apsaugos ir	3. Taip pat neaišku, kuria dalimi ir kokiomis lėšomis, taikant kokį mechanizmą bus įgyvendinama jau minėta priemonė „Didinti	Neatsižvelgta. Pagal strateginio valdymo metodiką detalus pažangos

<p>darbo ministerijos 2021-05-25 raštas Nr. (10.16Mr-48)SD-2560</p>	<p>socialiai pažeidžiamų grupių skaitmeninius įgūdžius“. Ypatingai svarbu numatyti, kaip bus naudojamosi Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ numatomomis lėšomis šiam sektoriui.</p>	<p>priemonių planavimas bus vykdomas antrame etape. RRF turinys yra ne šios PP klausimas.</p>
	<p>5. Prašome patikslinti, prie kurios iš išvardintų priemonių yra priskirtos SADM suplanuotos skaitmeninio priemonės, kurias planuojama peržiūrėti kartu su kompetencijų centru ir finansuoti iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (preliminarijai suplanuotas 19,2 mln. Eur poreikis, preliminarus priemonės pavadinimas „Kompleksinės ir individualizuotos pagalbos pažeidžiamoms grupėms prieinamumo ir veiksmingumo didinimas pasitelkiant IRT technologijas“).</p>	<p>Neatsižvelgta. Pagal strateginio valdymo metodiką detalus pažangos priemonių planavimas bus vykdomas antrame etape. RRF turinys yra ne šios PP klausimas.</p>
	<p>20. Bendrai aptariant Programą, paminėtina, kad skaitmenizacija itin svarbi asmenų su negalia integracijai į visuomenės gyvenimą ir prieinamumo didinimui. <...> Taip pat reikalingi modernūs IT sprendimai proto psichikos, klausos, regos negalia turintiems asmenims <...>.</p>	<p>Pritariame pateiktai nuomonei Pažymėtina, kad įgyvendinant PP priemones, planuojama kurti bendro naudojimo IT įrankius ir sprendimus, kurie palengvintų e. Paslaugų prieinamumą visiems gyventojams, tame tarpe ir neigaliesiems.</p>
	<p>23. Programos pagrindimo problemos priežastyje 5.3 „Supratimo ir sklaidos visuomenei apie ateinančius pokyčius skaitmeninių įgūdžių ir skaitmeninio nauda trūkumas“ numatoma galimybė edukuoti, skleisti informaciją ir rengti mokymus IRT įrenginių naudojimui. Rekomenduotina atsižvelgti į tai, jog asmenims su negalia tokie mokymai taip pat labai reikalingi<...>.</p>	<p>Pritariame pateiktai nuomonei Informacijos sklaida ir rengiami mokymai turi būti vienodai prieinami visiems gyventojams (tame tarpe ir neigaliesiems).</p>
<p>Krašto apsaugos ministerijos 2021-05-21 raštas Nr. 12-01-925</p>	<p>1. Atkreipiamė dėmesį, kad Programos projekto rengimo procese nebuvo nagrinėjami kibernetinio saugumo klausimai, kurie aktualūs sprendžiant valstybės skaitmeninio saugumo klausimus. Tai, kad kibernetinis saugumas ir valstybės skaitmeninio plėtros klausimai yra glaudžiai susijusios sritys, patvirtina šie dokumentai <...> Atsižvelgiant į tai <...> matyti, kad kibernetinio saugumo sritys įtaka valstybės skaitmeninimui Programos projekte lieka <i>nepakankamai</i> įvertinta, o priemonės nurodytos kibernetinio saugumo problemoms spręsti nenustatytos.</p>	<p>Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad Vyriausybei priėmus sprendimą, kad skaitmenizavimas lieka decentralizuotas, bei vadovaujantis šiuo metu galiojančiais strateginio planavimo principais, Ekonomikos ir inovacijų ministerija savo PP gali numatyti tik savo veiklos srities priemones. Kadangi kibernetinis saugumas yra KAM veiklos sritis, kibernetinio saugumo įtaką valstybės skaitmeninimui ir tam reikalingos priemonės turėtų būti nustatytos KAM plėtros programoje ar kituose KAM strateginio planavimo dokumentuose.</p>
	<p>3. Programos projekte pateikta problemos formuluočių yra pernelyg abstrakti, nes kelia pagrįstą klausimą, kokios konkrečiai valstybėje jau turimos skaitmeninio saugumo galimybės nėra visiškai išnaudotos.</p>	<p>Neatsižvelgta. Neišnaudotos galimybės atspindi problemos priežastyje ir jų aprašymuose, todėl pakartotinai jas įvardinti</p>

<p>Teisingumo ministerijos 2021-05-24 raštas Nr. (1.40Mr) 7R-2856</p>	<p>Siūlome patikslinti problemos formulotę ir jos pagrindimą <...> Papildomai siūlome patikslinti problemos formulotės pabaigą taip: „<...> jų diegimo ir pažangias ir saugias skaitmenines paslaugas ir šių paslaugų teikimo visuomenėi“.</p> <p>7. <...> siūlytume patikslinti pažangos priemonių formulotes taip:</p> <ul style="list-style-type: none"> - priemonės „Skatinti efektyvų valstybės informacinių išteklių valdymą“ pavadinimą formuluoti taip: „Didinti valstybės informacinių išteklių valdymo sistemos efektyvumą, keliant esamą jos brandos lygį“; - priemonės „Skatinti duomenų prieinamumą ir pakartotinį panaudojimą“ pavadinimą formuluoti taip: „Vystyti procesus, kurie įgalintų institucijas atverti savo sektoriaus duomenis ir užtikrintų duomenų prieinamumą bei pakartotinį panaudojimą įvairioms tikslinėms grupėms“. - Priemonės „Kurti technologinius sprendimus ir įrankius, leidžiančius saugiai naudotis paslaugomis“ formulotę patikslinti taip: „Kurti technologinius sprendimus ir įrankius, kurie didintų nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygiu teikiamų e. paslaugų brandos lygį ir užtikrintų jų saugumą“. <p>8. Programos projekto III skyriaus „Pažangos priemonių rinkinys“ skiltyje „Būtinų sąlygų“ nurodytas „tarpinstitucinis bendradarbiavimas“ ir „viešojo sektoriaus, mokslo ir verslo bendradarbiavimas“. Atkreipime dėmesį, kad bendradarbiavimo stoka yra viena iš Programos projekte įvardintų problemos priežasčių, kurias reikia eliminuoti arba minimizuoti jų poveikį taikant atitinkamas priemones. <...> Atsižvelgdami į tai, siūlytume iš „Būtinų sąlygų“ skilties išbraukti sąlygas „tarpinstitucinis bendradarbiavimas“ ir „viešojo sektoriaus, mokslo ir verslo bendradarbiavimas“ ir Programos projekte numatyti priemones (-e) šiai problemai spręsti.</p>	<p>Problemos formuluotojė yra netikslinga.</p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Darbo tvarka derinant priemonių formulotes su Finansų ministerija, buvo gauta pastaba, kad priemonių formulotės būtų kuo bendresnės. Kadangi šiai dienai nėra aiškūs konkretūs projektai, siekiama kad nebūtų užkirstas kelias panaudoti skirtingas lėšas.</p>
	<p>Dėl teisingumo sritys skaitmeninio iniciatyvų</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Plėtos programoje nurodyta, jog vienas iš pagrindinių jos įgyvendinimo finansavimo šaltinių bus būtent Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo instrumentas (t. y. „Naujos kartos Lietuva“ planas), siūlome į jos derinimo procesą aktyviai įtraukti ir Vyriausybei nepavaldžias teisingumo srityje</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Skaitmeninio priemonės yra horizontalios, todėl siekiant jas tinkamai įgyvendinti tarpinstitucinis bendradarbiavimas ir viešojo sektoriaus, mokslo ir verslo bendradarbiavimas yra būtini siekiant tinkamai įgyvendinti tas priemones. Kadangi 5 priežastis yra horizontali ir glaudžiai siejasi su kitomis priežastimis, ji bus sprendžiama per priemones, kurios bus numatytos šioms priežastims spręsti.</p>
		<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad PP nėra tapati planui „Naujos kartos Lietuva“, ji apima įvairius finansavimo šaltinius, ne vien RRF. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad šiai dienai dar nėra nė vienos atrinktos priemonės, finansuojamos RRF, lėšų. Projektus prioriteto tvarka atrinkinės kompetencijų</p>

	veikiančias institucijas (Nacionalinė teisinių administracijų, Generalinė prokuratūra, kurios potencialiai turėtų įgyvendinti skaitmeninimo priemones).	centras. Atsižvelgiant į tai, manome, pakanka, kad į PP rengimo procesą įsitraukė Teisingumo ministerija.
Kultūros ministerijos 2021-05-21 raštas Nr. S2-1616	<i>Dėl Teisingumo ministerijos valdomų pagrindinių valstybės registrų ir informacinių sistemų</i> <...> į Plėtros programą būtina įtraukti ir Teisingumo ministerijos valdomų valstybės informacinių išteklių modernizavimą<...>	Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys, kad šiai dienai dar nėra nė vienos atrinktos priemonės, finansuojamos iš RRF lėšų. Projektus prioriteto tvarka atrinkinės kompetencijų centras. Iš ankstesnės patirties galime pasakyti, kad prioritetas gali būti skiriamas projektams, įtrauktiems į strateginio planavimo dokumentus. Atsižvelgdami į tai, bei į šiuo metu esamus strateginio planavimo principus (kiekviena ministerija savo veiklos priemones, susijusias su skaitmeninimu, turi nusimatyti savo planavimo dokumentuose) siūlome, TM valdomų registrų ir informacinių sistemų modernizavimo priemones susiplanuoti TM veiklos planavimo dokumentuose, nepriklausomai nuo priemonių finansavimo šaltinio.
	<...>Primename, kad rengiant integruotą plano „Naujos kartos Lietuva – Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė 2021–2026 m.“ projektą, Ministerija teikė didesnę lėšų poreikį kultūros srities skaitmeninimo srčiai negu jis buvo įtrauktas (poreikis – 49,6 mln. Eur, RRF numatyta 30 mln. Eur). Pažymėtina, jog nurodytas poreikis buvo identifiкуotas konsultuojantis su kultūros sektoriaus bendruomene. EIM yra atsakinga už visos šalies skaitmenizavimo politikos formavimą ir valstybės skaitmeninių išteklių plėtrą, todėl, Ministerijos nuomone, siekiant nuoseklios skaitmenizavimo politikos planavimo ir jos įgyvendinimo, jau identifiкуoti ir iki 2030 m. galimi papildomi kultūros sektoriaus poreikiai turėtų būti planuojami 2021–2030 metų Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos valstybės skaitmeninimo plėtros programoje.	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad yra priimtas sprendimas, kad skaitmeninimo sritis lieka decentralizuota t.y. kiekviena ministerija savo srities priemones, susijusias su skaitmeninimu, turi nusimatyti savo planavimo dokumentuose nepriklausomai nuo priemonių finansavimo šaltinio. Kadangi kultūros objektų skaitmeninimas, ir su skaitmeninimu susijusios priemonės yra Kultūros ministerijos kompetencijoje, siūlome Kultūros ministerijai įtraukti priemones į savo SVP ir finansavimo galimybių ieškoti iš Kultūros ministerijos administruojamų finansavimo šaltinių.
Vidaus reikalų ministerijos 2021-06-01	9. Atkreipiame dėmesį į tai, kad Programos pagrindime gausu besikartojančių nuostatų (tas pats sakinyss ar teiginys išdėstytas keletą kartų), todėl siūlome nekartoti tų pačių nuostatų.	Atsižvelgta iš dalies Kadangi priežastys yra persipynusios tarpusavyje, visiškai išvengti tam tikrų nuostatų dalinio atkartojimo prie priežasčių aprašymų, neįmanoma.

raksts Nr. ID-3121 NSK		<p>Jei šis dokumentas yra vienintēlis valstybēs skaitmeninēs pērtos stratēģijas dokuments, tai nesuprantama, kodēl neapima šu esminiū skaitmeniniū iēdūziū (verslo skaitmeninimo, formalaus ir neformalaus ugdymo, kibernetinio saugumo, skaitmeninio junglumo priemoniū) priemoniū.</p> <p>Todēl siūlome tai ko neapima, iētraukti kaip šio dokumento prieda arba pačiame dokumente nurodyti šaltinius (nuorodas) apie kitas priemes (pvz., Estijas skaitmeninēje darbotvarkēje tai nurodoma priede).</p>	<p>Neatsiēvelgta.</p> <p>Pastaboje minimos temas, bus aprašytos kitu instituciū Plērtos programose pagal ju veiklos srtis. PP rengiama vadovaujantis Stratēģinio valdymo metodika, kurioje nēra numatyta galimybē turēti papildomus priedus.</p>
---------------------------	--	--	---

Ekonomikas ir inovacijū
viceministrē

Egļe Mārkevičiūtē

2021.09.14

Finansu ministriē

Gintarē Skaltē

2021-08-15

